

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudců JUDr. Martiny Vernerové a Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse ve věci

žalobkyně: J. H., narozena „X“,
státní příslušnost Arménská republika,
bytem „X“,

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 5. 2018, č. j. MV-41385-4/SO-2018,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, ze dne 31. 5. 2018, č. j. MV-41385-4/SO-2018, se pro vadu řízení **zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** uhradit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 11 228 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého tehdejšího právního zástupce domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 5. 2018, Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

č. j. MV-41385-4/SO-2018, jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 6. 3. 2018, č. j. OAM-9397-19/PP-2017, kterým byla podle § 87e odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zamítnuta žádost žalobkyně o přechodný pobyt, neboť žalobkyně se měla dopustit obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k pobytu, a to tím, že účelově uzavřela manželství.

2. Žalobkyně se současně v žalobě domáhala toho, aby soud uložil žalovanému povinnost nahradit jí náklady soudního řízení.

Žaloba

3. V žalobě žalobkyně namítala, že žalovaný zásadním způsobem porušil své povinnosti odvolacího orgánu, jeho rozhodnutí odporuje požadavkům obsaženým v § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), které definují požadavky na odůvodnění rozhodnutí správních orgánů. Dále žalobkyně namítala, že správní orgány obou stupňů nedostatečně zjistily skutečný stav věci, a postupovaly tedy v rozporu s § 3 správního řádu. Dále žalobkyně namítala, že v daném řízení došlo k porušení § 4 odst. 1 správního řádu, § 2 správního řádu a § 87b zákona o pobytu cizinců a § 174a zákona o pobytu cizinců.
4. Žalobkyně dále namítala, že správní orgány odmítly jakékoliv zjišťování skutkového stavu ve vztahu k otázce účelovosti jejího manželství. Správní orgány pouze vyšly z podkladů dřívějších řízení, ve kterých byla žalobkyně účastníkem. Poukázala na skutečnost, že správní orgány vycházely z 8 let starých výsledků. Žalobkyně trvala na tom, že správní orgány nezjistily řádně aktuální stav. Dle jejího názoru je prokazatelné, že její manželství s J. H. stále trvá a je pevné. Za účelem prokázání této skutečnosti v rámci odvolacího řízení předkládala nejen prohlášení sousedů, ale navrhla i výslech svůj a manžela. Správní orgány však pouze odkázaly na odůvodnění předchozího rozhodnutí o odnětí pobytového oprávnění. Z postupu správních orgánů dle žalobkyně číší přepjatý formalismus.
5. Žalobkyně rovněž nesouhlasila se způsobem, jakým se žalovaný vypořádal s odvolací námitkou týkající se přiměřenosti dopadu rozhodnutí do jejího soukromého a rodinného života. S poukazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2018, sp. zn. 5 Azs 46/2016, trvala na tom, že správní orgány byly povinny posuzovat přiměřenost rozhodnutí obzvláště v případě dlouhotrvajícího manželství. Dle žalobkyně správní orgány způsobily nepřezkoumatelnost žalobou napadeného rozhodnutí, když nezjistily veškeré skutečnosti nutné k posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí jak do osobní sféry žalobkyně, tak i jejích rodinných příslušníků. Zdůraznila, že na území České republiky má veškeré své zázemí, svého manžela J. H., se kterým dne 14. 5. 2010 uzavřela manželství a se kterým sdílí společnou domácnost. Žalobkyně uvedla, že v České republice pobývá již dlouhou dobu. V současnosti se zhoršuje její zdravotní stav a potřebuje péči svého manžela. Trvala na tom, že její manželství i přes překážky kladené správními orgány stále trvá a je plnohodnotné.

Vyjádření žalovaného k podané žalobě

6. Žalovaný uvedl, že trvá na zákonnosti napadeného rozhodnutí a odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí.
Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Jednání soudu

7. Žalobkyně se k jednání soudu bez omluvy nedostavila. S ohledem na poučení obsažené v řádně doručeném předvolání bylo jednáno bez její přítomnosti.
8. Pověřená pracovnice žalovaného při jednání soudu odkázala na písemné vyjádření k žalobě. Dále uvedla, že trvá na tom, že podklady ve správním spisu byly aktuální, neboť správní orgány vycházely mimo jiné z výsledků provedených v roce 2016. Výsledky z roku 2010 správní orgány pouze přivedly k podezření o účelovosti uzavření manželství. Zdůraznila, že poměry manželů jsou neměnné. Správní orgán prvního stupně podrobně rozebral rozpory v tvrzení manželů. Souhlasila s tím, že manželství v současnosti formálně trvá, ale současně je jisté, že skutečně je pouze formální. Výsledek z roku 2016 dle jejího názoru vyvrací, že by mezi manželi následně mohl vzniknout nějaký vztah. Námitky týkající se přiměřenosti napadeného rozhodnutí považuje za účelové a nepodložené.

Posouzení věci soudem

9. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během třicetidenní lhůty od doručení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 172 odst. 1 věty první zákona o pobytu cizinců. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
10. Soud se nejprve vypořádal s obecně formulovanými námitkami žalobkyně, ve kterých bez jakékoli konkretizace namítala postup správních orgánů v rozporu s právními předpisy, porušení povinností žalovaného jakožto odvolacího orgánu, porušení povinností správních orgánů vyplývajících ze základních zásad jejich činnosti, nezjištění rozhodného skutkového stavu, porušení § 4 odst. 1 správního řádu, § 2 správního řádu a § 87b zákona o pobytu cizinců a § 174a zákona o pobytu cizinců a s ohledem na požadavky stanovené § 68 odst. 3 správního řádu též nedostatečné odůvodnění napadeného rozhodnutí.
11. Takovéto obecné námitky nemají kvalitu žalobních bodů, neboť žalobkyně je povinna vylicít, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči ní dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinna ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, dostupný – stejně jako veškerá zde uváděná soudní rozhodnutí – na www.nssoud.cz). Obdobně např. v rozsudku ze dne 17. 2. 2006, č. j. 8 Azs 134/2005-44, Nejvyšší správní soud konstatoval, že za žalobní body nelze považovat ani prostý výčet paragrafů správního řádu, které údajně žalovaný porušil, ani jejich parafrázi bez jakékoliv specifikace.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

12. Tyto námitky žalobkyně tudíž nelze vypořádat jinak než obecným způsobem. Soud proto konstatuje, že po prostudování napadeného rozhodnutí i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně dospěl k závěru, že jejich odůvodnění je v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu. Správní orgány popsaly skutkový stav, ze kterého vycházely, specifikovaly právní úpravu, kterou k rozhodnutí ve věci použily, žalovaný pak rozvedl úvahy, kterými byl veden při vydání žalobou napadeného rozhodnutí.
13. Dále se soud zabýval námitkou žalobkyně, ve které poukazovala na skutečnost, že správní orgány se v předmětné věci nezabývaly otázkou aktuálních vztahů mezi manželi. Z obsahu správního spisu vyplývá, že rozhodnutím Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 20. 6. 2016, č. j. OAM-19358-33/TP-2015 (právní moc 20. 7. 2016), byla dle § 87k odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců zamítnuta žádost žalobkyně o povolení k trvalému pobytu, neboť se žadatelka dopustila obcházení zákona s cílem získat povolení k trvalému pobytu, a to tím, že účelově uzavřela manželství s J. H. Rozhodnutím Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 1. 11. 2016, č. j. OAM-1887-8/ZR-2016 (právní moc 4. 1. 2017), byl žalobkyni dle § 87f odst. 3 písm. f) zákona o pobytu cizinců ukončen přechodný pobyt rodinného příslušníka občana Evropské unie a byla jí stanovena lhůta k vycestování z území České republiky 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Následně dne 19. 6. 2017 podala žalobkyně žádost o povolení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie.
14. Správní orgán prvního stupně zahrnul do správního spisu výše uvedená rozhodnutí a výpovědi žalobkyně a jejího manžela porízené v předešlých řízeních. Žalobkyně po seznámení s podklady k rozhodnutí sdělila, že skutečnost, že v minulosti správní orgán měl za to, že se v jejím případě jednalo o účelové manželství, neznamená, že v současnosti by měla být situace stejná, a neznamená to, že správní orgán nemusí podnikat žádné další kroky. Navrhla provedení svého a manželova výslechu.
15. Správní orgán prvního stupně následně bez dalšího doplnění podkladů řízení vydal prvostupňové rozhodnutí, kterým žádost žalobkyně dle §87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců zamítl, jelikož se žalobkyně dopustila obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, neboť účelově uzavřela manželství. S poukazem na předešlé rozhodnutí o zamítnutí trvalého pobytu a to, že žalobkyně neuvedla žádné nové skutečnosti, kterými by zásadně ovlivnila předešlé pravomocné zamítavé rozhodnutí, správní orgán prvního stupně uvedl, že *„pro posouzení předmětné žádosti o přechodný pobyt není podstatné, jakým způsobem manželství žadatelky „funguje“ nyní, nýbrž je totiž třeba hodnotit důvody, které žadatelku k uzavření manželství vedly“*. K vyjádření k podkladům řízení správní orgán prvního stupně ve svém rozhodnutí uvedl, že žalobkyně ke své žádosti o přechodný pobyt *„nedoložila žádné nové skutečnosti, které by mohly ovlivnit předešlé rozhodnutí správního orgánu, ve kterém byla pravomocně zjištěna účelovost uzavřeného manželství a kterou nelze v dalším řízení znovu přezkoumávat, resp. nelze dojít k jinému závěru o téže věci, a tudíž by dle názoru správního orgánu v daném řízení byly nadbytečnými úkony i výsledky jak účastnice řízení, tak i jejího manžela“*.
16. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně včasné odvolání, ve kterém mimo jiné předložila čestná prohlášení svědků, která dle jejího názoru měla dokládat její soužití s manželem, a protokoly o výslechu žalobkyně a jejího manžela z 15. prosince 2017, které byly vyhotoveny v rámci řízení o správním vyhoštění žalobkyně. Žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím odvolání žalobkyně zamítl. V odůvodnění tohoto rozhodnutí pak uvedl, že *„účelovost manželství odvolatelky neztratila až dosud nic na aktuálnosti“*. Dále

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

konstatoval, že listinami předloženými žalobkyní k odvolání „není vyvráceno dřívější zjištění správního orgánu, že odvolatelka uzavřela manželství proto, aby získala oprávnění k pobytu na území jako rodinná příslušnice občana Evropské unie a obešla tak zákon o pobytu cizinců účelově uzavřeným manželstvím“.

17. V § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců je mimo jiné uvedeno, že ministerstvo žádost o povolení přechodného pobytu zamítne, jestliže se žadatel dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství.
18. Zásadní rozdíl postojů žalobkyně a správního orgánu prvního stupně spočívá v tom, že správní orgán prvního stupně považoval jednou zjištěnou účelovost uzavření sňatku za neměnnou skutečnost a trval na tom, že postačuje prokázání skutečnosti, že sňatek byl v minulosti uzavřen účelově, kdežto žalobkyně se domnívá, že plynutím doby může dojít ke konvalidaci účelovosti a manželství může začít plnit svoji funkci a správní orgány jsou povinny funkčnost manželství zkoumat ke dni svého rozhodnutí.
19. Otázkou posuzování účelovosti uzavření manželství se ve vztahu k § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců zabýval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 31. 8. 2012, č. j. 5 As 104/2011-102, publikovaném ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod číslem 2781/2013. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud konstatoval: „I když citované ustanovení jako důvod zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu uvádí důvod ‚pokud účelově uzavřel manželství‘, nelze ‚účelovost‘ posuzovat pouze ke dni vzniku manželství, ale je třeba vztahy mezi manželi posuzovat i po dobu správního řízení až do rozhodnutí odvolacího správního orgánu, protože vztahy mezi manželi se mohou vyvíjet. Pokud by tedy bylo v řízení před správními orgány prokázáno, že manželství plní svou funkci (i když by tomu tak od jeho počátku nebylo), nebylo by možné takové manželství považovat za účelově uzavřené.“ S ohledem na výše citované závěry obsažené v prvostupňovém rozhodnutí musí soud konstatovat, že správní orgán prvního stupně v daném případě nesprávně vykládal ustanovení § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců tak, že účelovost uzavření sňatku se posuzuje k okamžiku jeho uzavření, a pokud je prokázáno jeho účelové uzavření, již na této skutečnosti nemůže následné soužití manželů nic změnit. V důsledku tohoto nesprávného výkladu právního ustanovení správní orgán prvního stupně neprovedl dokazování výsledkem manželů.
20. Z výše citované formulace obsažené v žalobou napadeném rozhodnutí žalovaného o odvolání žalobkyně, kde je uvedeno, že „účelovost manželství odvolatelky neztratila až dosud nic na aktuálnosti“ by bylo dle soudu možné dovozovat, že žalovaný se odchýlil od nesprávného výkladu ustanovení § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, který zastával správní orgán prvního stupně, a posuzoval aktuální poměry v manželství žalobkyně. Není to v rozhodnutí uvedeno výslovně, ale bylo by možné takový závěr dovodit. Ovšem v krátkém odstavci na straně 3 žalobou napadeného rozhodnutí žalovaný neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, na základě kterých dospěl k závěru, že z podkladů založených do spisu v rámci řízení před správním orgánem prvního stupně a z podkladů předložených žalobkyní vyplývá, že účelovost manželství žalobkyně neztratila na aktuálnosti a i nadále se i po osmi letech po jeho uzavření jedná o účelový sňatek. V této skutečnosti spatřuje soud vadu řízení spočívající ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. v nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

21. Další námitkou žalobkyně týkající se přiměřenosti rozhodnutí se soud s ohledem na výše zjištěnou vadu řízení již nezabýval, neboť její posouzení v současné chvíli považuje za předčasné.
22. Soud výrokem I. tohoto rozhodnutí zrušil dle § 78 odst. 1 s. ř. s. žalobou napadené rozhodnutí pro vadu řízení a dle § 78 odst. 4 s. ř. s. věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení s tím, že dle § 78 odst. 5 s. ř. s. je žalovaný vázán právním názorem vysloveným soudem ve zrušujícím rozsudku.
23. Žalobkyně měla v projednávané věci plný úspěch, a proto soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil žalovanému výrokem II. tohoto rozhodnutí povinnost zaplatit jí do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 11 228 Kč. Náhrada se skládá ze zaplaceného soudního poplatku 3 000 Kč, z částky 6 200 Kč za dva úkony právní služby tehdejšího právního zástupce žalobkyně Mgr. Marka Čechovského po 3 100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů [převzetí a příprava zastoupení – § 11 odst. 1 písm. a); podání žaloby – § 11 odst. 1 písm. d)], z částky 600 Kč jako náhrady hotových výdajů advokáta [dva režijní paušály po 300 Kč podle § 13 odst. 1 a 3 advokátního tarifu] a z částky 1 428 Kč odpovídající DPH z výše uvedených částek kromě soudního poplatku. Náhradu za soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě soud žalobkyni nepřiznal, neboť tento návrh byl usnesením zdejšího soudu ze dne 2. 8. 2018, č. j. 15 A 129/2018-20, zamítnut. Žalobkyně tak nebyla s tímto návrhem úspěšná.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Ústí nad Labem 12. května 2021

Mgr. Václav Trajer, v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)